

Briselē, 2015. gada 12. jūlijā

Temats: Eurosamita paziņojums
 Brisele, 2015. gada 12. jūlijs

Eurosamits uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai ar Grieķijas iestādēm tiktu atjaunota uzticēšanās, kas ir priekšnoteikums, lai nākotnē vienotos par varbūtēju nolīgumu par jaunu ESM programmu. Šajā kontekstā būtisks elements ir Grieķijas iestāžu atbildība, un pēc politiskas apņemšanās būtu jāseko sekmīgai īstenošanai.

No eurozonas dalībvalsts, kas lūdz finansiālu palīdzību no ESM, tiek sagaidīts, ka tā, kad vien tas iespējams, līdzīgu lūgumu iesniegs SVF¹. Tas ir priekšnoteikums, lai Eurogrupa vienotos par jaunu ESM programmu. Tādēļ Grieķija lūgs, lai SVF turpinātu sniegt atbalstu (uzraudzība un finansēšana) pēc 2016. gada marta.

Ņemot vērā, ka ar Grieķiju ir jāatjauno uzticēšanās, Eurosamits atzinīgi vērtē Grieķijas iestāžu apņemšanos nekavējoties ar likumu nostiprināt pirmo pasākumu kopumu. Šo pasākumu, kas tiks veikti, iepriekš pilnībā vienojoties ar iestādēm, skaitā būs:

¹ ESM nolīguma preambulas 8. apsvērumš.

līdz 15. jūlijam:

- PVN sistēmas racionalizēšana un nodokļu bāzes paplašināšana, lai palielinātu ieņēmumus;
- tūlītēji pasākumi, lai uzlabotu pensiju sistēmas ilgtspēju ilgtermiņā, kā daļa no visaptverošas pensiju reformu programmas;
- pilnīgas juridiskas neatkarības garantēšana *ELSTAT*;
- Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā attiecīgo noteikumu pilnīga īstenošana, jo īpaši nodrošinot to, lai pirms saprašanās memoranda teksta izstrādes pabeigšanas sāktu darboties fiskālā padome, un ieviešot izdevumu daļēji automatisku samazināšanu gadījumā, ja notiek novirzīšanās no vērienīgajiem primārā pārpalikuma mērķiem, pēc konsultēšanās ar fiskālo padomi un tad, ja no iestādēm iepriekš ir saņemts apstiprinājums;

līdz 22. jūlijam:

- Civilprocesa kodeksa pieņemšana, kas civiltiesību sistēmai nozīmē procedūru un kārtības fundamentālu pārskatīšanu un var ievērojami paātrināt tiesvedību un samazināt izmaksas;
- Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas transponēšana, saņemot atbalstu no Eiropas Komisijas.

Lēmumu pilnvarot iestādes risināt sarunas par saprašanās memorandu var pieņemt nekavējoties un tikai pēc tam, kad ir juridiski īstenoti pirmie četri iepriekš minētie pasākumi, kā arī Grieķijas parlaments ir apstiprinājis visas šajā dokumentā iekļautās saistības, ko pārbaudījušas iestādes un Eurogrupa. Šo lēmumu pieņemtu ar nosacījumu, ka ir pabeigtas valsts procedūras un izpildīti ESM līguma 13. panta priekšnoteikumi, pamatojoties uz 13. panta 1. punktā minēto izvērtējumu.

Lai liktu pamatu sekmīgai saprašanās memoranda noslēgšanai, ir nopietni jāstiprina Grieķijas sagatavotais reformu pasākumu piedāvājums un jāņem vērā tas, ka pagājušajā gadā valsts ekonomiskais un fiskālais stāvoklis ievērojami pasliktinājās. Grieķijas valdībai ir oficiāli jāapņemas stiprināt savus priekšlikumus vairākās iestāžu apzinātās jomās, pietiekami precīzi norādot likumdošanas un īstenošanas grafiku, tostarp strukturālus kritērijus, atskaites punktus un kvantitatīvus kritērijus, lai panāktu skaidrību par politikas pasākumu virzienu vidējā termiņā. Konkrēti, tām, vienojoties ar iestādēm, ir nepieciešams:

- īstenot vērienīgas pensiju reformas un formulēt politikas pasākumus, lai pilnībā kompensētu fiskālo ietekmi, ko radīja Konstitucionālās tiesas nolēmums par 2012. gada pensiju reformu, un īstenotu noteikumu par nulles deficītu vai savstarpēji pieņemamus alternatīvus pasākumus līdz 2015. gada oktobrim;
- pieņemt vērienīgākas produktu tirgus reformas ar precīzu grafiku visu ESAO I instrumentu kopumā iekļauto ieteikumu īstenošanai, tostarp to, kas attiecas uz tirdzniecību svētdienās, izpārdošanas laikposmiem, aptieku īpašumtiesībām, pienu un maiznīcām, izņemot ieteikumu attiecībā uz bezrecepšu zālēm, kuru īstenošana nākamajā posmā, kā arī makrokritisku reglamentētu profesiju (piemēram, prāmju transporta) liberalizāciju. Turpmākajos pasākumos, kas tiek veikti saskaņā ar ESAO II instrumentu kopumu, rūpniecība ir jāiekļauj prioritāro darbību skaitā;
- attiecībā uz enerģijas tirgiem – virzīt elektrības pārvades tīkla operatora (*ADMIE*) privatizāciju, ja vien to nav iespējams aizstāt ar citiem pasākumiem, kuriem ir līdzvērtīga ietekme uz konkurenci, kā par to vienojušās iestādes;
- attiecībā uz darba tirgiem – saskaņā ar laika grafiku un pieeju, par ko panākta vienošanās ar iestādēm, stingri pārskatīt un modernizēt šādus aspektus: darba koplīguma slēgšanas sarunas, darba protesta akcijas un – atbilstoši attiecīgajai ES direktīvai un paraugpraksi – kolektīvā atlaišana. Pamatojoties uz šīm pārskatīšanām, darba tirgus politika būtu jāsaista ar starptautisko un Eiropas paraugpraksi, neatgriežoties pie agrākajiem politiskajiem uzstādījumiem, kas nav samērojami ar mērķiem – veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi;

- pieņemt nepieciešamos pasākumus finanšu sektora stiprināšanai, kas ietver apņēmīgu rīcību attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem, un pasākumus, lai stiprinātu Grieķijas Finanšu stabilitātes fonda (HFSF) un banku pārvaldību, jo īpaši likvidējot jebkādu politiskas iejaukšanās iespēju, sevišķi iecelšanas procesos.

Turklāt Grieķijas iestādes veiks šādas darbības:

- izstrādās ievērojami vērienīgāku privatizācijas programmu ar labāku pārvaldību; vērtīgi Grieķijas aktīvi tiks nodoti neatkarīgam fondam, kas šos aktīvus pārvērtīs naudā ar privatizācijas palīdzību un citos veidos. Aktīvu pārvēršana naudā būs viens no avotiem, no kura paredzēts atmaksāt jauno ESM aizdevumu un no kura jaunā aizdevuma darbības laikā ir paredzēts iegūt kopā EUR 50 miljardus; EUR 25 miljardi no šīs summas tiks izmantoti, lai atmaksātu banku un citu aktīvu rekapitalizāciju, savukārt 50 % no katra atlikušā euro (proti, 50 % no EUR 25 miljardiem) tiks izmantoti nolūkā samazināt parāda attiecību pret IKP, bet atlikušie 50 % tiks izmantoti investīcijām.

Šis fonds tiktu izveidots Grieķijā, un to pārvaldītu Grieķijas iestādes attiecīgo Eiropas iestāžu uzraudzībā. Vienojoties ar iestādēm un balstoties uz starptautisko paraugpraksi, būtu jāpieņem tiesiskais regulējums, lai nodrošinātu procedūru pārredzamību un adekvātu pārdodamo aktīvu cenu atbilstīgi ESAO principiem un standartiem par valstij piederošu uzņēmumu pārvaldību;

- saskaņā ar Grieķijas valdības ambīcijām modernizēs un būtiski stiprinās Grieķijas valsts pārvaldi un ieviesīs programmu – Eiropas Komisijas pārziņā – Grieķijas valsts pārvaldes spēju veidošanai un depolitizēšanai. Pirmais priekšlikums būtu jāiesniedz līdz 20. jūlijam pēc diskusijām ar iestādēm. Grieķijas valdība apņemas vēl vairāk samazināt Grieķijas valsts pārvaldes izmaksas saskaņā ar grafiku, par kuru panākta vienošanās ar iestādēm;

- pilnībā normalizēs metodes darbam ar iestādēm, tostarp darbam, kas jāveic uz vietas Atēnās, lai uzlabotu programmas īstenošanu un pārraudzību. Valdībai jāapspriežas un jāvienojas ar iestādēm par visiem tiesību aktu projektiem attiecīgajās jomās pietiekami ilgi pirms to nodošanas sabiedriskai apspriešanai vai parlamentam. Eurosamits vēlreiz uzsver, ka svarīga ir īstenošana, un šajā sakarā pauž gandarījumu par Grieķijas iestāžu nodomu līdz 20. jūlijam lūgt tehniskās palīdzības atbalstu no iestādēm un dalībvalstīm, un lūdz Eiropas Komisiju koordinēt šo Eiropas sniegto atbalstu;
- izņemot tiesību aktu par humanitārajām krīzēm, Grieķijas valdība veiks pārskatīšanu, lai grozītu tiesību aktus, kas ir ieviesti pretrunā ar 20. februāra vienošanos, atkāpjoties no iepriekšējām programmas saistībām, vai apzinās skaidri noteiktus līdzvērtīgus kompensējošus pasākumus attiecībā uz nostiprinātām tiesībām, kas tika pēc tam izveidotas.

Minētās saistības ir minimālās prasības, lai tiktu sāktas sarunas ar Grieķijas iestādēm. Tomēr Eurosamits skaidri pauda, ka sarunu sākšana neizslēdz iespējamu galīgu vienošanos par jaunu ESM programmu, kuras pamatā vajadzēs būt lēmumam par visu paketi (tostarp par finansējuma vajadzībām, parāda atmaksājamību un iespējamo pagaidu finansējumu).

Eurosamits ņem vērā to, ka iespējamās programmas finansējuma vajadzības būs apjomā no EUR 82 miljardiem līdz EUR 86 miljardiem, kā aplēsušas iestādes. Tas aicina iestādes izvērtēt iespējas samazināt finansējuma līnijas apjomu, īstenojot alternatīvus variantus fiskālajā jomā vai gūstot lielākus ieņēmumus no privatizācijas. Atjaunojot piekļuvi tirgum – kas ir ikvienas finansiālās palīdzības programmas mērķis –, mazinās vajadzība izmantot līdzekļus no kopējās finansējuma līnijas. Eurosamits ņem vērā Grieķijas steidzamās finansējuma vajadzības, kas akcentē nepieciešamību panākt ļoti ātru virzību, lai pieņemtu lēmumu par jaunu saprašanās memorandu: minētās vajadzības tiek lēstas EUR 7 miljardu apmērā līdz 20. jūlijam un vēl EUR 5 miljardu apmērā līdz augusta vidum.

Eurosamits atzīst, ka ir svarīgi, lai Grieķijas valsts varētu dzēst savu parādu SVF un Grieķijas Bankai un turpmāko nedēļu laikā pildīt savas parādsaistības nolūkā radīt apstākļus sarunu pienācīgai noslēgšanai. Risks, ka sarunas varētu netikt ātri noslēgtas, joprojām pilnībā gulstas uz Grieķiju. Eurosamits aicina Eurogrupu šos jautājumus apspriest steidzamības kārtā.

Ņemot vērā Grieķijas finanšu sektora akūtās problēmas, iespējamās jaunas ESM programmas kopējā finansējuma līnijā būtu jāiekļauj banku sektoram domātas rezerves izveide EUR 10–25 miljardu apmērā, lai segtu iespējamās banku rekapitalizācijas vajadzības un noregulējuma izmaksas, un EUR 10 miljardi no minētā apjoma tiktu nekavējoties darīti pieejami nošķirtā ESM kontā.

Eurosamits apzinās, ka lēmuma ātra pieņemšana par jaunu programmu ir nosacījums tam, lai varētu atkal atvērt bankas, tādējādi izvairoties no kopējās finansējuma līnijas palielināšanas. ECB/VUM pēc vasaras beigām veiks visaptverošu novērtējumu. Kopējā rezerve segs iespējamo kapitāla nepietiekamību pēc visaptverošā novērtējuma, pēc tam, kad būs piemērots tiesiskais regulējums.

Pastāv nopietnas bažas par Grieķijas parāda atmaksājamību. Iemesls tam ir pēdējo divpadsmit mēnešu laikā veiktā politikas pasākumu mīkstināšana, kas izraisīja neseno iekšzemes makroekonomiskās un finansiālās vides pasliktināšanos. Eurosamits atgādina, ka dažu pēdējo gadu laikā eurozonas dalībvalstis ir pieņēmušas iespaidīgu pasākumu kopumu, ar ko tika balstīta Grieķijas parāda atmaksājamība, – ar tiem tika atvieglota Grieķijas parāda apkalpošana un ievērojami samazinātas izmaksas.

Ņemot vērā minēto, saistībā ar iespējamu nākotnes ESM programmu un atbilstīgi Eurogrupas 2012. gada novembra paziņojuma garam Eurogrupa ir gatava vajadzības gadījumā apsvērt iespējamus papildu pasākumus (iespējams, ilgāki pagarinājuma un atmaksas laikposmi), kuru mērķis ir nodrošināt, ka bruto finansējuma vajadzības saglabājas ilgtspējīgā līmenī. Šie pasākumi būs atkarīgi no tā, vai tiks īstenoti pasākumi, par kuriem paredzēts vienoties iespējamā jaunā programmā, un tos apsvērs pēc tam, kad ar pozitīvu iznākumu būs beigusies pirmā pārskatīšana.

Eurosamits uzsver, ka nominālu parāda norakstīšanu nevar veikt.

Grieķijas iestādes atkārtoti pauž savu nepārprotamo apņemšanos pilnā apmērā un laicīgi pildīt savas finansiālās saistības pret visiem kreditoriem.

Ar noteikumu, ka visi šajā dokumentā ietvertie nepieciešamie nosacījumi tiks izpildīti, Eurogrupa un ESM valde saskaņā ar ESM līguma 13. panta 2. punktu var pilnvarot iestādes risināt sarunas par jaunu ESM programmu, ja tiek izpildīti ESM līguma 13. panta priekšnoteikumi, pamatojoties uz 13. panta 1. punktā minēto novērtējumu.

Lai atbalstītu izaugsmi un darbvietu radīšanu Grieķijā (nākamo 3–5 gadu laikā), Komisija cieši sadarbosies ar Grieķijas iestādēm, lai mobilizētu līdz pat 35 miljardiem (dažādu ES programmu ietvaros) nolūkā finansēt investīcijas un ekonomisko aktivitāti, tostarp mazajos un vidējos uzņēmumos. Izņēmuma kārtā, ņemot vērā Grieķijas unikālo situāciju, Komisija ierosinās palielināt priekšfinansējuma līmeni par EUR 1 miljardu, lai sniegtu tūlītēju stimulu investīcijām, ko izskatīs abi ES likumdevēji. Arī Investīciju plāns Eiropai sniegs Grieķijai finansējuma iespējas.
